

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI

Warszawa, dnia 12 października 2015 r.

BKA-I-0912-2015/6

GNP 151009-01001

Pan
Konrad Maciejaszek
Dyrektor Zakładu Poprawczego
w Grodzisku Wielkopolskim

SPRAWOZDANIE Z KONTROLI

I. INFORMACJE O KONTROLI

Jednostka kontrolowana: Zakład Poprawczy w Grodzisku Wielkopolskim (dalej: ZP, Zakład).

Kontroler: Marcin Górecki – główny specjalista, działający na podstawie upoważnienia nr 22/2015 wydanego z up. Ministra Sprawiedliwości przez Pana Jakuba Jamkę, Zastępcę Dyrektora Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego.

Zakres kontroli: realizacja podróży służbowych oraz wykorzystanie samochodów służbowych będących w dyspozycji Zakładu Poprawczego w Grodzisku Wielkopolskim.

Termin kontroli: 23.09.2015 r. – 02.10.2015 r., w tym w siedzibie jednostki od 23-25.09.2015 r.

Okres objęty kontrolą: Od dnia 1.10.2014 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do dnia 22.09.2015 r.

Tryb przeprowadzania kontroli: tryb uproszczony (kontrola nieplanowa)

II. USTALENIA WSTĘPNE

Dyrektorem Zakładu w okresie objętym kontrolą był i jest obecnie Pan Konrad Maciejaszek (dalej: Dyrektor).

Kontrola została wszczęta na wniosek Zastępcy Dyrektora Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości, w związku ze skargami, które wpłynęły do Ministerstwa Sprawiedliwości¹.

[akta kontroli str. 5-22]

III. USTALENIA SZCZEGÓŁOWE

1. Gospodarka samochodowa

W okresie objętym kontrolą Zakład dysponował 3 samochodami służbowymi².

W Zakładzie do dnia 14 września br. nie obowiązywały żadne wewnętrzne zasady korzystania z samochodów służbowych. Dopiero po wizytacji przeprowadzonej przez Departament Wykonania Orzeczeń i Probacji Ministerstwa Sprawiedliwości w Zakładzie wprowadzono *Zasady korzystania z samochodów służbowych i Pojazdów Prywatnych do celów służbowych*³.

Dyrektor Zakładu wyjaśnił⁴, że w ZP obowiązywały „*Zasady używania i eksploatacji samochodów służbowych w sądach powszechnych i innych jednostkach resortu sprawiedliwości*”. Przedmiotowe materiały Dyrektor otrzymał na szkoleniu organizowanym w 2010 r. przez Biuro Administracyjno-Finansowe – Wydział Transportu MS.

[akta kontroli str. 755-763]

Otrzymane materiały są wyłącznie materiałami szkoleniowymi i poglądowymi. Mając jednak na celu zapewnienie w jednostce m. in. skutecznej kontroli zarządczej, o której mowa w art. 68-69 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o *finansach publicznych*⁵, jak również zapewnienie zasad dokonywania wydatków publicznych w sposób m. in. oszczędny i celowy, zasadnym jest posiadanie w jednostce szczegółowych procedur wewnętrznych określających tryb i zasady korzystania z samochodów służbowych. To pozwala zminimalizować ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w przedmiotowym obszarze działalności danej jednostki.

¹ Skarga z dnia 14.08.2015 r. i 25.08.2015 r.

² marki Opel Vivaro o nr rej. PGO 09757, Renault Megane o nr rej. PGO 11378, Opel Combo o nr rej. PGO17079

³ Zarządzenie Nr 24/2015 Dyrektora Zakładu Poprawczego w Grodzisku Wielkopolskim z dnia 14 września 2015 r.

⁴ Wyjaśnienie Pana Konrada Maciejaszka Dyrektora Zakładu z dnia 30.09.2015 r.

⁵ Dz. U. z 2013 r. poz. 885, z późn. zm.

2. Karty drogowe

W badanym okresie wydano pracownikom 239 kart drogowych, w tym: kadrze kierowniczej 116 (48,5%)⁶. Karty drogowe wydano Panu Konradowi Maciejaszki - Dyrektorowi Zakładu, ... - Dyrektorowi Szkół (dalej: Dyrektor Szkół) oraz ... warsztatów szkolnych (dalej: Kierownik warsztatów), co obrazuje poniższe zestawienie:

Lp.	Marka samochodu				Razem
	Pracownik Zakładu	Opel Vivaro	Renault Megane	Opel Combo	
1	Dyrektor Zakładu	27	6	22	55
2	Dyrektor Szkoły	26	10	11	47
3	Kierownik warsztatów szkolnych	4	6	4	14
	Ogółem				116

[akta kontroli str. 23-585; 586-650]

W 20 kartach drogowych na 116 skontrolowanych⁷ brak było wpisu jaką trasę pokonał dany samochód w danym dniu/dniach. W tych kartach podano tylko ilość kilometrów jaką samochód pokonał w czasie użytkowania. Powyższe stwierdzono w niżej wymienionych kartach drogowych:

Lp.	Karta drogowa z dnia	Nr karty	Podróż	Kilometry w karcie
1	23.10.2014 r.	180	Brak wpisu	168
2	21.11.2014 r.	199	Brak wpisu	206
3	11.02.2015 r.	24	Brak wpisu	506
4	15.02.2015 r.	29	Brak wpisu	684
5	26.02.2015 r.	41	Brak wpisu	1394
6	3.03.2015 r.	45	Brak wpisu	746
7	8.03.2015 r.	48	Brak wpisu	1238
8	26.03.2015 r.	63	Brak wpisu	248
9	2.04.2015 r.	67	Brak wpisu	154
10	2.04.2015 r.	68	Brak wpisu	164
11	24.04.2015 r.	71	Brak wpisu	652
12	24.04.2015 r.	72	Brak wpisu	708
13	1.05.2015 r.	77	Brak wpisu	657
14	6.05.2015 r.	80	Brak wpisu	32
15	7.05.2015 r.	81	Brak wpisu	48
16	11.05.2015 r.	83	Brak wpisu	678
17	14.05.2015 r.	87	Brak wpisu	110
18	16.05.2015 r.	88	Brak wpisu	1145
19	26.05.2015 r.	94	Brak wpisu	50
20	12.06.2015 r.	105	Brak wpisu	143

⁶ Ustalono na podstawie Ewidencji kart drogowych

⁷ Próba kontrolna - dokumentacja źródłowa dotycząca wyjazdów kadry kierowniczej pojazdami służbowymi (bez kierowcy) - 100 % populacji.

Z kolei w 77⁸ na 116 skontrolowanych kart brak było wpisanych godzin wyjazdu i powrotu samochodu do Zakładu, a w jednym przypadku⁹ wpisana była tylko godzina wyjazdu.

Dyrektor Szkół wyjaśnił¹⁰, że: *Nie istnieją przepisy zobowiązujące do tak szczegółowego wypełniania kart drogowych. Karty drogowe nie są dokumentem obowiązkowym i w Zakładzie służą jedynie do rozliczenia przebiegu aut oraz zużycia paliwa.*

Dyrektor Szkół wyjaśnił¹¹ także, że: (...) *zdarza się, że w obrębie Grodziska Wlkp. nie są wystawiane karty drogowe na poszczególne wyjazdy(...). Powodem jest czasem kilkakrotne używanie tego samego samochodu przez kilka osób w ciągu jednego dnia i wiązałoby się to wtedy z każdorazowym wystawieniem karty drogowej na kolejnych kierowców. W takich przypadkach przejechane kilometry są dopisywane do kolejnej karty drogowej.*

[akta kontroli str. 747-754]

Biorąc powyższe pod uwagę stwierdzić należy, że brak szczegółowych przepisów w tym obszarze nie zwalnia kierownika jednostki z opracowania w tym zakresie procedur wewnętrznych, które pozwoliłyby na zminimalizowanie wystąpienia nieprawidłowości w kontrolowanym obszarze. Tym samym, jeżeli Zakład podjął się stosować karty drogowe (w tym także prowadzenie ewidencji kart drogowych) koniecznym jest, aby robił to rzetelnie i przejrzysto. W Zakładzie natomiast¹² do tej pory jeden pracownik wypełniał kartę drogową, inny pracownik wypełniał tylko niektóre rubryki, a kolejny nie wypełniał karty. W przypadku z kolei, gdy samochód poruszał się na krótkich odcinkach w obrębie gminy karty drogowej w ogóle nie wystawiano, a przejechane kilometry wpisywano dopiero w kolejne karty.

Określenie wykorzystania samochodu służbowego w danym dniu udawało się dopiero określić przez porównanie z poleceniem wyjazdu służbowego.

Stwierdzono także, że w 35 z 116 kart przebieg podanych kilometrów odbiegał od odległości rzeczywistych wynikających z map powszechnie dostępnych¹³, pomiędzy miejscowościami wskazanymi w karcie. Zaznaczyć należy, że podana ilość kilometrów wynikająca z map ogólnie dostępnych w niewielkim stopniu może odbiegać od rzeczywistej liczby kilometrów. Jednakże w podanych poniżej przypadkach przekroczenie ich o ponad 50

⁸ Zestawienie kart drogowych samochodów służbowych używanych przez kierownictwo Zakładu.

⁹ Karta drogowa nr 208 z dnia 1.12.2014 r.

¹⁰ W związku z nieobecnością Dyrektora, wyjaśnień udzielił Dyrektor Szkół – wyjaśnienie z dnia 6.10.2015 r.

¹¹ tamże

¹² Zestawienie kart drogowych samochodów służbowych używanych przez kierownictwo Zakładu.

¹³ Targeo, Google maps

km budzi uzasadnione wątpliwości, co do liczby kilometrów faktycznie wykazanych w kartach drogowych i faktycznego użytkowania samochodu.

Rozliczenie kart drogowych dla Pana Konrada Maciejaszka, Dyrektora Zakładu

Lp.	Karta drogowa z dnia	Nr karty	Podróż	Kilometry w karcie	Kilometry komputer - targeo	Różnica
samochód Opel Combo						
1.	19.01.2015 r.	9	Grodzisk-Warszawa-Grodzisk	788	360x2 = 720	+ 68
2.	22.01.2015 r.	13	Grodzisk-Wrocław-Grodzisk	618	153x2 = 306	+ 312
3.	31.01.2015 r.	20	Grodzisk-Karpacz-Grodzisk	616	215x2 = 430	+ 186
4.	21.02.2015 r.	35	Grodzisk-Szklarska Poręba-Grodzisk	658	212x2 = 424	+ 234
5.	08.03.2015 r.	48	Grodzisk-Białystok-Grodzisk	1238	546x2 = 1092	+ 146
6.	16.03.2015 r.	55	Grodzisk-Warszawa-Grodzisk	820	360x2 = 720	+ 100
7.	23.03.2015 r.	61	Grodzisk-Warszawa-Grodzisk	802	360x2 = 720	+ 82
8.	16.04.2015 r.	70	Grodzisk-Szczecin-Grodzisk	691	241x2 = 482	+ 209
samochód Opel Vivaro						
1.	01.12.2014 r.	210	Grodzisk-Poznań-Grodzisk	160	52x2 = 104	+ 56
2.	08.01.2015 r.	1	Grodzisk-Szczecin-Grodzisk	662	241x2 = 482	+ 180
3.	17.07.2015 r.	138	Grodzisk-Koszalin-Grodzisk	624	269x2 = 538	+ 86
4.	13.08.2015 r.	146	Grodzisk-Ząbkowice Śl.-Grodzisk	549	221x2 = 442	+ 107
5.	24.08.2015 r.	151	Grodzisk-Gołdap-Grodzisk	2063	539x4 = 2156	- 93
6.	07.10.2014 r.	164	Grodzisk-Jadwisin-Grodzisk	914	386x2 = 772	+ 142
7.	20.10.2014 r.	177	Grodzisk-Zabrze-Grodzisk	540	320x2 = 640	- 100
samochód Renault Megane						
1.	24.10.2014 r.	181	Grodzisk-Warszawa-Grodzisk	771	360x2 = 720	+ 51
2.	01.05.2015 r.	76	Grodzisk-Szczecin-Grodzisk	764	241x2 = 482	+ 282
3.	20.08.2015 r.	147	Grodzisk-Poznań-Grodzisk	201	52x2 = 104	+ 97

Rozliczenie kart drogowych dla

Dyrektora Szkół

Lp.	Karta drogowa z dnia	Nr karty	Podróż	Kilometry w karcie	Kilometry komputer - targeo	Różnica
samochód Opel Combo						
1.	26.08.2015 r.	152	Grodzisk-Gołdap-Grodzisk	873	539x2 = 1078	- 205
2.	29.11.2014 r.	209	Bąków-Grodzisk	561	377	+ 184
samochód Opel Vivaro						
1.	11.10.2014 r.	167	Grodzisk-Warszawa Falenica-Grodzisk-Warszawa-Grodzisk	1614	380x4 = 1520	+ 94
2.	13.10.2014 r.	169	Grodzisk-Koszalin-Grodzisk	601	268x2 = 536	+ 65
3.	16.10.2014 r.	173	Grodzisk-Poznań-Grodzisk	162	52x2 = 104	+ 58
4.	4.11.2014 r.	187	Grodzisk-Szczepowice-Grodzisk	159	22x2 = 44	+ 115
5.	28.11.2014 r.	207	Grodzisk-Bąków-Grodzisk	1129	377x2 = 754	+ 375
6.	29.11.2014 r.	209	Bąków-Grodzisk	561	377	+ 184
7.	4.12.2014 r.	213	Grodzisk-Szczecin-Grodzisk	687	241x2 = 482	+ 205
8.	28.01.2015 r.	16	Grodzisk-Dominów-Białystok-Grodzisk	1514	558+270+547 = 1375	+ 139
9.	19.02.2015 r.	31	Grodzisk-Szklarska Poręba-Grodzisk	634	240x2 = 480	+ 154
10.	5.03.2015 r.	46	Grodzisk-Warszawa-Grodzisk	1070	360x2 = 720	+ 350
11.	21.05.2015 r.	91	Grodzisk-Frombork-Grodzisk	1152	420x2 = 840	+ 312
12.	15.06.2015 r.	106	Grodzisk-Żary-Grodzisk	375	133x2 = 266	+ 109

samochód Renault Megane						
1.	19.11.2014 r.	197	Grodzisk-Warszawa-Grodzisk	901	360x2 = 720	+ 181

Rozliczenie kart drogowych dla
Szkolnych

Lp.	Karta drogowa z dnia	Nr karty	Podróż	Kilometry w karcie	Kilometry komputer - targeo	Różnica
samochód Renault Megane						
1.	11.01.2015 r.	3	Grodzisk-Warszawa-Grodzisk	841	360x2 = 720	+ 121
samochód Opel Combo						
1.	26.06.2015 r.	111	Grodzisk-Poznań-Grodzisk	179	52x2 = 104	+ 75

Ponadto, brak rzetelnego i przejrzystego opisu w karcie drogowej powoduje, że wątpliwość budzą także kilometry podane podczas jazd do danej miejscowości, ponieważ ich liczba za każdym razem była inna, np.:

- 18 wyjazdów do Warszawy, przedział kilometrów wyniósł od 710 km do 1070 km,
- 9 wyjazdów do Szczecina, przedział kilometrów wyniósł od 494 km do 764 km,
- 22 wyjazdy do Poznania, przedział kilometrów wyniósł od 96 do 179 km,
- 3 wyjazdy do Żar, przedział kilometrów wyniósł od 282 km do 375 km,
- 5 wyjazdów do Zabrze, przedział kilometrów wyniósł od 540 km do 684 km,
- 2 wyjazdy do Koszalina, przedział kilometrów wyniósł od 601 km do 624 km,
- 4 wyjazdy do Albertowska, przedział kilometrów wyniósł od 32 km do 57 km.

[akta kontroli str. 23-585; 586-650]

Dyrektor Szkół wyjaśnił¹⁴, że: *Mapa dróg w Polsce nieustannie się zmienia (...). Nie istnieją zalecenia by realizując szeroko pojmowane obowiązki dyrektora, podróżować najkrótszymi drogami. Wybór drogi dalszej, często oznacza wybór drogi szybszej. Odległości wynikająca z map w internecie nie są odległościami rzeczywistymi. Jest to podejście czysto teoretyczne. W wielu zakładach poprawczych nie stosuje się kart drogowych (...). Codziennie mamy do czynienia z absurdami drogowymi, podczas podróży można pomylić drogę, wybrać niewłaściwy zjazd z autostrady, objechać remonty, cofać się celem ominięcia wypadku itp. Niektórych sytuacji, które wpłynęły na większą ilość przejechanych kilometrów dyrektor po prostu nie pamięta. Dyrektor jest osobą czynną, kreatywną, nie zamykającą się w swoim biurze, często podróżuje w związku z bardzo bogatą aktywnością zakładu i wieloma inicjatywami (...)*

[akta kontroli str. 747-754]

¹⁴ W związku z nieobecnością Dyrektora, wyjaśnień udzielił Dyrektor Szkół – wyjaśnienie z dnia 6.10.2015 r.

W części można się zgodzić z wyjaśnieniami i wskazanymi przyczynami potencjalnych różnic odległości pomiędzy tymi samymi miejscowościami. Jednakże obecny sposób prowadzenia polityki samochodowej w Zakładzie nie pozwala w sposób jednoznaczny określić przyczyn takich rozbieżności. Prowadzenie takiej polityki samochodowej powoduje powstawanie szeregu niejasności i nieścisłości oraz zastrzeżeń, co do zasadności wykorzystywania samochodów służbowych. Nie gwarantuje ona bowiem celowego i gospodarnego prowadzenia wydatków Zakładu, w sposób zgodny z zasadami dokonywania wydatków publicznych wynikających z art. 44 ustawy o *finansach publicznych*.

Ponadto, Dyrektor Szkół w wyjaśnieniach z dnia 1.10.2015 r. oświadczył, że żaden z pracowników objęty kontrolą, nigdy nie wykorzystał samochodów służbowych do celów prywatnych.

[akta kontroli str. 747]

3. Polecenia wyjazdu służbowego

W Zakładzie w badanym okresie wydano 359 poleceń wyjazdów służbowych, w tym anulowano 19 (faktycznie wykorzystano 340).

Razem kadrze kierowniczej wydano 114 poleceń (33,5%), z 340 poleceń wyjazdów służbowych. Koszt wyjazdów służbowych ogółem wyniósł ok 13,2 tys. zł w tym delegacje kadry kierowniczej wyniosły ok 10,3 tys. zł, tj. 78 % - wszystkich wydatków przeznaczonych na krajowe podróże służbowe w badanym okresie.

Dyrektorowi Zakładu wydano 65 poleceń wyjazdów służbowych, z czego 5 anulowano. 37 poleceń wyjazdów służbowych¹⁵ było kosztowych (koszty delegacji wyniosły – 6 483,80 zł, tj. 49 % wszystkich wydatków przeznaczonych na krajowe podróże służbowe w badanym okresie), w ramach tych wydatków naliczono dietę/y, opłaty za autostradę i parkingi, nastąpiły zwroty za posiłki i noclegi.

Dyrektorowi Szkół wydano 37 poleceń wyjazdów służbowych, 2 anulowano; 21 poleceń wyjazdów służbowych było kosztowych (koszty delegacji wyniosły – ok 3,2 tys. zł), w ramach tych wydatków naliczono dietę/y, opłaty za autostradę i parkingi, nastąpiły zwroty za noclegi.

¹⁵ były to wyjazdy jedno lub dwudniowe

Kierownikowi warsztatów wydano 21 poleceń wyjazdów służbowych, 2 anulowano; 11 delegacji było kosztowych (koszty delegacji wyniosły – ok 520 zł), w ramach tych wydatków naliczono dietę/y, opłaty za autostradę i parkingi, nastąpiły zwroty za noclegi.

Pozostałe 45 delegacji było bezkosztowych.

W 114 wyjazdach służbowych kierownictwo Zakładu korzystało z 15 noclegów, w tym w 2 przypadkach otrzymali ryczałt za nocleg.

Kontroli poddano zasadność 11 wyjazdów służbowych Dyrektora, podczas których korzystał z noclegów.

Lp.	Nr delegacji	Data wystawienia	Dzień/dni delegacji	Czas wyjazdu i powrotu	Cel	Miejsce docelowe	Koszt delegacji
1.	301/2014	14.10.2014 r.	17-18.10.2014 r.	1 dzień 7.00-11.00 2 dzień 8.00-12.00	Schronisko dla nieletnich – 65-lecie schroniska	Szczecin	375 zł - nocleg
2.	233/2015	8.09.2015 r.	8-9.09.2015 r.	1 dzień 13.00-22.00 2 dzień 8.00-5.00 - 3 dnia	Odbiór wychowanka	Zamość Tychy	306 zł w tym: 2 diety 60 zł Nocleg 190 zł Zakup atlasu sam. 56 zł
3.	203/2015	16.07.2015 r.	17.07.2015 r.	1 dzień 23.30-9.00 2 dzień 10.00-15.00	Policyjna Izba dziecka	Koszalin	278 zł w tym: 22,50 dieta 250 zł nocleg 6 zł autostrada
4.	166/2015	12.06.2015 r.	14-15.06.2015 r.	18.00-22.00 13.00-16.45	Ministerstwo Sprawiedliwości	Warszawa	306,50 zł w tym: Dieta 22,50 zł Nocleg 216 zł Parking 60 zł Parkomat 8 zł
5.	177/2015	26.06.2015 r.	27-28.06.2015 r.	1 dzień 8.00-16.30 2 dzień 9.00-14.00	Turniej piłkarski	Głucholazy Bielawa	245,50 zł w tym: 37 zł dieta Noclegi 208 zł
6.	89/2015	13.03.2015 r.	17-18.03.2015 r.	1 dzień 14.00-18.30 2 dzień 16.00-20.30	Schronisko dla Nieletnich Warszawa-Okęcie Spotkanie dyrektorów	Warszawa	315 zł w tym: 1 ½ diety 45 zł Nocleg 270 zł
7.	96/2015	23.03.2015 r.	24.03.2015 r.	1 dzień 8.00-11.40 2 dzień 14.00-18.00	Ministerstwo Sprawiedliwości	Warszawa	312 zł w tym: ½ diety 15 zł Noclegi 297 zł
8.	28/2015	31.01.2015 r.	31.01-1.02.2015 r.	1 dzień 14.00-21.30 2 dzień 16.00-20.00	Wyjazd po wychowanka	Ściegny k. Karpacza	335 zł w tym: 1 ½ diety 45 zł Nocleg 290 zł
9.	58/2015	15.02.2015 r.	21-22.02.2015 r.	1 dzień 17.00-21.45 2 dzień 12.30-17.30	Kontrola wychowanków podczas zajęć poza zakładem	Szklarska Poręba	241 zł w tym: 1 ½ diety 45 zł Nocleg 180 zł Płyn do sprysk. 16 zł
10.	1/2015	8.01.2015 r.	8-9.01.2015 r.	1 dzień 10.00-14.30 2 dzień 13.00-17.30	Narada w Schronisku dla Nieletnich w Szczecinie	Szczecin	338 zł w tym: 1 ½ diety 45 zł Noclegi 280 zł Autostrada 13 zł

11.	13/2015	22.01.2015 r.	22-23.01.2015 r.	1 dzień 18.00-22.00 2 dzień 14.00-19.30	Rozprawa byłego wychowanka	Wrocław	630 zł w tym: 1 dieta 30 zł <u>Noclegi 370 zł</u> Benzyna 80 zł Benzyna 150,01 zł
-----	---------	---------------	------------------	--	-------------------------------	---------	---

Wszystkie wyjazdy służbowe związane były z działalnością Zakładu, jednakże wątpliwość budzą wyjazdy, podczas których skorzystano z noclegów, tj.:

1. 8-9.09.2014 r. wyjazd dotyczył odbioru wychowanka z Zamościa¹⁶. Dyrektor Zakładu wraz z Kierownikiem warsztatów szkolnych udali się do Zamościa po wychowanka, który nie wrócił z przepustki. Na miejscu okazało się, że go tam nie ma, że jest w Tychach. Dyrektor wraz z Kierownikiem po przenocowaniu w Zamościu udali się do Tychów. Tam odebrali wychowanka i wrócili z nim do Zakładu.
2. 31.01-1.02.2015 r. wyjazd po wychowanka do Ściegny k. Karpacza¹⁷, który nie powrócił z udzielonej przepustki. Dyrektor Zakładu i Dyrektor Szkół udali się po wychowanka, którego nie zastali na miejscu. Dyrektor Zakładu i Dyrektor Szkoły przenocowali, a na drugi dzień zabrali wychowanka i wrócili do Zakładu.

W wyżej przedstawionych przypadkach zastrzeżenia budzą okoliczności wyjazdów. Wychowankowie Zakładu nie byli bowiem zatrzymani przez np. Policję i umieszczeni w Policyjnej Izbie Dziecka, tylko mieli, w opinii Dyrektora i Dyrektora Szkół znajdować się w miejscu zamieszkania. Nie posiadano zatem żadnej pewności, że wychowanek będzie przebywać w miejscu zamieszkania w momencie przyjazdu pracowników Zakładu, a tym faktycznego uzasadnienia dla celowości tych wyjazdów. Skutkiem tego w obydwu przypadkach wychowanków zabrano do Zakładu dopiero na drugi dzień.

[akta kontroli str. 23-585]

Dyrektor Szkół wyjaśnił¹⁸, że: „(...) decyzje dotyczące wyjazdów podejmowane były bez zwłoki, po kontakcie telefonicznym z rodzicami wychowanków (...). Wyjazdy służbowe następowały w godzinach popołudniowych, a biorące w nich udział osoby znajdowały się wtedy na terenie zakładu. Każdorazowo w ewentualnych wyjazdach po wychowanków uczestniczył członek kadry kierowniczej zakładu (dyrektor, dyrektor szkół, kierownik warsztatów lub kierownik internatu), gdyż jest osobą decyzyjną (...) Ponadto udział dyrektora lub któregoś z kierowników na ogół nie generuje kosztów zastępstw lub są one niewielkie

¹⁶ Polecenie wyjazdu służbowego nr 233/2015 z dnia 8.09.2015 r.

¹⁷ Polecenie wyjazdu służbowego nr 28/2015 z dnia 30.01.2015 r.

¹⁸ W związku z nieobecnością Dyrektora, wyjaśnień udzielił Dyrektor Szkół – wyjaśnienie z dnia 7.10.2015 r.

z uwagi na zmniejszone pensum. Poza tym udział samego dyrektora wynikał z osobistego kontaktu z rodzinami wychowanków i ich próśb (...)

W przypadku wyjazdu do Zamościa wychowanek nie planował samodzielnego powrotu do zakładu, natomiast deklaracje jego powrotu składała siostra nieletniego obawiając się, że dokona czynów karalnych. W drugim przypadku wychowanek sam deklarował chęć powrotu twierdząc, że nie posiada środków finansowych na przejazd. W obu przypadkach zgodnie z obowiązującymi przepisami zawiadomiono Sądy Rodzinne oraz miejscowe jednostki Policji. Każdy wyjazd do środowiska rodzinnego posiada pewien procent niewiadomej, nie można z góry przewidzieć co się wydarzy. Jednak dyrektor oraz kadra kierownicza zakładu zawsze dokłada wszelkich starań by powstałe koszty minimalizować. Podkreślam także, że we wszystkich przypadkach, w wyniku podejmowanych tego typu działań wychowankowie doprowadzeni zostali do zakładu.

[akta kontroli str. 746-745]

3. 15.06.2015 r. wyjazd do Warszawy¹⁹. Dyrektor w wyjaśnieniach udzielonych Departamentowi Wykonania Orzeczeń i Probacji²⁰ powołuje się na zły stan zdrowia, co upoważniło go do skorzystania z noclegu podczas wyjazdu służbowego do Warszawy w dniu 15.06.2015 r.²¹.

Odnosząc się do ww. wyjaśnień wskazać należy, że na 116 wyjazdów samochodami służbowymi Dyrektor sam był kierowcą 59 razy²², w tym 31 razy podróż trwa więcej niż 500 kilometrów. Co więcej, podkreślić należy, że w 5 przypadkach Dyrektor korzystał z samochodu służbowego kilka dni pod rząd:

- 1.10.2014 r. jedzie 710 km²³ (bez noclegu), po czym tego samego dnia jedzie jeszcze 107 km²⁴, następnie na drugi dzień²⁵ 2.10.2014 r. 107 km, a na trzeci dzień²⁶ 3.10.2014 r. także jeździ samochodem,
- 23.11.2014 r. jedzie 105 km²⁷, następnie na drugi dzień 24.11.2014 r. także jedzie ponad 100 km²⁸,

¹⁹ Polecenie wyjazdu służbowego nr 166/2015 z dnia 12.06.2015 r.

²⁰ Wyjaśnienia Dyrektora Zakładu z dnia 16.09.2015 r. (L. dz. 1698/2015) dla Departamentu Wykonania Orzeczeń i Probacji.

²¹ karta drogowa nr 166 z dnia 15.06.2015 r., polecenie wyjazdu służbowego nr 166/2015 r. z dnia 12.06.2015 r.

²² Zestawienie kart drogowych samochodów służbowych używanych przez kierownictwo Zakładu.

²³ karta drogowa nr 156 z dnia 1.10.2014 r.

²⁴ karta drogowa nr 157 z dnia 1.10.2014 r.

²⁵ karta drogowa nr 159 z dnia 2.10.2014 r.

²⁶ karta drogowa nr 160 z dnia 3.10.2014 r.

²⁷ karta drogowa nr 200 z dnia 23.11.2014 r.

²⁸ karta drogowa nr 201 z dnia 24.11.2014 r.

A

- 23.10.2014 r. jedzie 168 km²⁹, a na drugi dzień 24.10.2014 r. przejeżdża 771 km³⁰ (bez noclegu),
 - 24.06.2015 r. jedzie ponad 60 km³¹, następnie 25.06.2015 r. jedzie 50 km³², następnie 26.06.2015 r. jedzie 741 km³³ (nocleg),
 - 15.07.2015 r. jedzie 204 km³⁴, następnie 16.07.2015 r. jedzie 733 km³⁵, a trzeciego dnia z rzędu, tj. 17.06.2015 r. jedzie 624 km³⁶ (wszystkie wyjazdy bez noclegu).
4. 22.01.2015 r. wyjazd do Wrocławia. Dyrektor uczestniczył jako świadek w rozprawie w Sądzie Rejonowym Wrocław-Fabryczna w dniu 23.01.2015 r., rozprawa miała rozpocząć się o godz. 9.00. Wrocław jest oddalony od Grodziska ok 155 km, czyli ok. 3 godz. jazdy samochodem. Dyrektor wyjechał dzień wcześniej, tj. 22.01.2015 r. tłumacząc, że mógłby nie zdążyć ze względu na warunki pogodowe oraz korki i musiałby jechać do Zakładu po samochód służbowy, co zajęłoby mu ok 5,5 godz.

Nie można się zgodzić z takim tłumaczeniem, ponieważ Dyrektor mógł skorzystać z samochodu prywatnego, a koszty podróży rozliczyć zgodnie z przyjętą w Zakładzie stawką za 1 km zgodnie z Zarządzeniem Dyrektora³⁷, tak więc Dyrektor nie musiałby jechać specjalnie do Zakładu po samochód służbowy. Również nie można się zgodzić z wyjaśnieniem Dyrektora, że podróż musiała się rozpocząć dzień wcześniej ze względu na pogodę i poranne korki. Podróż do Wrocławia samochodem trwa ok. 3 godz., zatem Dyrektor prosto z domu mógł wyjechać do Wrocławia ok godz. 6.00, co już wcześniej czynił w przypadku innych wyjazdów służbowych, które zostały wymienione poniżej.

- Wyjazd o 6.00 do Jadwisina w jedną stronę ok 365 km – powrót tego samego dnia - polecenie wyjazdu służbowego nr 284/2014,
- Wyjazd o 6.00 do Warszawy w jedną stronę ok 360 km – powrót tego samego dnia - polecenie wyjazdu służbowego nr 312/2014,

²⁹ karta drogowa nr 180 z dnia 23.10.2014 r.

³⁰ karta drogowa nr 181 z dnia 24.10.2014 r.

³¹ karta drogowa nr 108 z dnia 24.06.2015 r.

³² karta drogowa nr 110 z dnia 25.06.2015 r.

³³ karta drogowa nr 114 z dnia 26.06.2015 r.

³⁴ karta drogowa nr 132 z dnia 15.07.2015 r.

³⁵ karta drogowa nr 135 z dnia 16.07.2015 r.

³⁶ karta drogowa nr 138 z dnia 17.07.2015 r.

³⁷ Zarządzenie Dyrektora Zakładu Poprawczego w Grodzisku Wlkp. w sprawie ustalenia stawki za 1 km przebiegu samochodem prywatnym w czasie podróży służbowej z dnia 01 marca 2008 r., ze zm.

- Wyjazd o 5.30 do Warszawy w jedną stronę ok 360 km – powrót tego samego dnia - polecenie wyjazdu służbowego nr 333/2014,
- Wyjazd o 5.30 do Warszawy w jedną stronę ok 360 km – powrót tego samego dnia - polecenie wyjazdu służbowego nr 128/2015,
- Wyjazd o do 5.00 Zabrza w jedną stronę ok 320 km – powrót tego samego dnia - polecenie wyjazdu służbowego nr 47/2015.

[akta kontroli str. 23-585]

Ponadto stwierdzono, że polecenia wyjazdów służbowych Dyrektora Zakładu podpisywane były przez Główną księgową, Dyrektora Szkół, Kierownika warsztatów szkolnych lub Kierownika internatu.

Dyrektor Zakładu wyjaśnił³⁸, że: (...) *w tej sprawie brak jest wytycznych MS w związku z czym zgodnie z posiadaną przeze mnie wiedzą we wszystkich zakładach poprawczych stosuje się identyczną praktykę, przy czym w niektórych delegacje podpisuje sobie dyrektor. Uważam, że przyjęte u nas rozwiązanie (stosowane od zawsze) jest racjonalne, gdyż rozdziela odpowiedzialność za wyjazdy dyrektora pomiędzy osoby funkcyjne, które posiadają wiedzę o miejscu i czasie wyjazdu, pobytu oraz powrotu dyrektora. Najczęściej polecenie wyjazdu służbowego podpisuje główna księgowa, gdyż posiada pełną wiedzę na temat finansów jednostki i w związku z tym zabezpiecza środki. Uważam, że inny sposób postępowania byłby nieracjonalny, gdyż każdorazowo zmuszony byłbym dokonywać podróży ponad 100 km do Prezesa Sądu Okręgowego w Poznaniu. Przyjęty tryb postępowania w tej sprawie jest zgodny z zasadami kontroli zarządczej oraz kierowania się zasadami racjonalizacji wydatków.*

[akta kontroli str. 762]

Dyrektor jako kierownik jednostki musi tak prowadzić gospodarkę finansową, a w tym gospodarkę środkami transportu oraz rozliczanie podróży służbowych, aby gwarantowała prawidłowe funkcjonowanie Zakładu, a wydatki z tym związane były celowe i gospodarne zgodne z zapisami art. 44 ustawy *o finansach publicznych*³⁹.

³⁸ Wyjaśnienie

³⁹ Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.

z dnia 30.09.2015 r.

Mając na względzie ustalenia w zakresie objętym kontrolą, obszarze gospodarowania środkami transportu oraz rozliczania podróży służbowych Zakładu Poprawczego w Grodzisku Wielkopolskim oceniono negatywnie.

Mając powyższe na uwadze wnosi się o niezwłoczne podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie stwierdzonych nieprawidłowości oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości, w tym w szczególności:

Realizowanie wyjazdów służbowych oraz prowadzenie gospodarki samochodowej bezwzględnie przestrzegając zasad celowego i oszczędnego wydatkowania środków publicznych, a także rzetelnego ich dokumentowania, poprzez:

- racjonalne i celowe odbywanie podróży służbowych z wykorzystaniem samochodów służbowych Zakładu przez wszystkich pracowników Zakładu,
- rzetelne i kompletne prowadzenie dokumentacji związanej z realizowanymi podróżami służbowymi i wykorzystywanymi w tym celu samochodami służbowymi (kart drogowych), odzwierciedlającej rzeczywiste trasy przejazdów oraz ich terminy i czas,
- zapewnienie spójności dokumentacji związanej z realizowanymi podróżami służbowymi i wykorzystywanymi w tym celu samochodami służbowymi (kart drogowych z poleceniami wyjazdów służbowych).

Ponadto, uwzględniając fakt wprowadzenia od dnia 14 września 2015 r. Zarządzenie Nr 24/2015 Dyrektora Zakładu Poprawczego w Grodzisku Wielkopolskim w sprawie *Zasad korzystania z samochodów służbowych i Pojazdów Prywatnych do celów służbowych* dokonanie jej weryfikacji celem potwierdzenia, czy gwarantuje ono realizację niniejszych zaleceń pokontrolnych.

W związku z powyższym wnoszę o przekazanie w terminie do dnia 30 października 2015 r. informacji dotyczących usunięcia nieprawidłowości i usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej w kontrolowanym obszarze.

Informuję, że stosownie do art. 52 ust. 5 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej* (Dz. U. Nr 185 poz. 1092), ma Pan prawo w terminie 3 dni roboczych, od dnia otrzymania niniejszego sprawozdania, przedstawić do niego stanowisko; nie wstrzymuje to realizacji ustaleń kontroli.

Stosownie do art. 55 ww. ustawy kierownik jednostki kontrolowanej ma prawo wglądu do akt kontroli, które znajdują się w siedzibie Wydziału Kontroli Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego Ministerstwa Sprawiedliwości.

**Z upoważnienia
Ministra Sprawiedliwości**
Jakub Wank
Zastępcą Dyrektora
Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego

Sporządzono w dwóch egzemplarzach:

1. Dyrektor Zakładu Poprawczego w Grodzisku Wielkopolskim, Pan Konrad Maciejaszek,
2. Wydział Kontroli Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego w Ministerstwie Sprawiedliwości – a/a.